

Makói Független Újság

POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.
Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLÉ.

Alapította:
DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy hóra 1 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy hóra 2 K 40

Szégyentáblát

állítanak azok részére, akik meghúzódnak pénzeszsákjaik fedezéke mögé és onnan bújólik ki az ötödik magyar hadikölcsönt is. Ezt a pompás, bár kézenfekvő ötletet Nagyvárad közéletének vezetősége vetette föl maga a főispán tette meg előterjesztését a szigorú ellenőrzésre. Elő tehát a nevekkel! A nyilvánosságra és a napfényre azokkal, akik eddig csak dícsérő cikkeket kerestek szereittek sütkérezni a lapok hasábjain. Intézmények, egyesületek, társulások igazgatói, hatalmas cégek, vállalatok tulajdonosai, akik deszgazdagok lettek a háborús konjunkturák folytán, kereskedők és magánosok, akiknek tekintélyes vagyont juttatott a háború, egészen csöndes, zárkózott és névtelen emberek lettek, amint arról van szó, hogy a busás jövedelmeknek csak egy kis hányadával teljesítsék hazafias kötelességüket. Amíg csak hírségről, olcsó dícsőségről volt szó, addig nagyon kedves dolgoknak tartották nevük pertálását, a közélet terén szerzett halhatatlan érdemeiket szívesen szelíztették. Ezek a derék urak most nagyon távol szeretik tartani magukat a publi-

citástól, a hadikölcsönt jegyzők névsorában pedig — távollétükkel tüntetnek.

Nos tehát szerepelni fognak ismét! Akarva, nem akarva foglalkozni fognak velük a lapok. Egy külön rovatot, abban is egy fekete táblát, szégyentáblát készítenek a számukra és gyönyörűen, szépen olvasható betűkkel leszen kinyomatva, hogy kik azok, akik a véráldozatok két és negyed esztendeje alatt daskáltak a jólétben, akik aranyban fürödtek, míg mások az életüket adták a harcmezőkön. A közönség erkölcsi ítélőszéke elő állítja azokat, akik bezárkóznak a Wertheim-szekerényükbe és semmiféle hazafias főhívás, bemzeti kötelességteljesítés nem tudja kicsalni őket onnan.

Ez a nagyváradi akció nemcsak lokális jelentőségű. Ez vonatkozik az egész országra, vonatkozik minden városra és Makóra is. Nálunk is vannak szép számban, ilyen eszűdesen hallgató urak és Annonymusok, akiknek neveit nálunk is ki kell hozni a napfényre. Hadd lássák és olvassák, hogy kik azok, akik a háború bőrén mindent szereztek és akik a nemzetnek — semmit sem adnak.

Keleti hadszíniér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala: A dunai fronton oroszok előretörései meghiusultak, Widsytól délre a tábori szállásaink egyikébe benyomult osztagokat ismét visszavertük.

József főherceg vezérezredes harcvonala:

A kárpáti nagy tehermentesítő offenzíva kudarca után az oroszok csak részletes támadásokra vállalkoztak, tegnap több rohamos intéztek a Ludován és Atrotus völgyben, vonalaink ellen de véresen visszavertük őket.

Mackensen vezértábornagy hadseregportja:

Ményomlásunk Bakarest Ploesti vonal ellen és azontul oly gyorsan történt, hogy a Pradeái és az Oaseni szorosai határterületen álló románok már nem tudtak idejében visszavonulni hátrálásuk közben, német és osztrák-magyar csapatokba ütköztek és északra szorongva legnagyobb részükben fogóságba estek. A hegység és a duna között az üldözés folyik, a 9-ik hadsereg egyedül tegnap mintegy 10000 embert fogott el, az oltuái beteljesedett a nyugatromániában elvágott erők elkerülhetetlen végzete.

Szívó ezredes hadsereg harcvonala:

December 6-án az alája rendelt osztrák-magyar és német csapatokkal megadásra kényszerítette azokat. Tíz zászlóalj egy lovasszázad és hat tizeget 8000 embertel és 20 ágyúval tette le a fegyvert.

Mackensen vezértábornagy hadseregportja:

A szerbek támadásait Trnaianál az Elsernatól keletre német és bolgár csapatok épügy meghiusultak az angolok ismételt előretöréseik a Struma sikeresen a többnyire kedvezőtlen időjárás ellenére repülőcsoportunk hónap folyamán is nagy eredményeket mutat fel míg mi nyugaton és keleten romániában és a balkánon összesen 31 repülőgépet veszítettünk el addig az ellenség vesztesége a következő volt, légi harcban elvesztett 74-et alólról leöttünk 16-ot, kényszerleszállás folytán elvesztett 7-tet, összes vesztesége 54 repülőgép ebből 42 birtokukba ven, míg vonalainkon túl 52 repülőgép lezuhanását figyeltük meg.

A tűzrésségi és gyalogsági repülők fontos feladataik kitűnő teljesítése, a többi csapatok elismerését és bizalmat érdemelték ki teljesítményeket a hadvezetőség magasra emel. Ludendorff,

18000 oláh fogoly.

BERLIN, december 8.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíniér:

A trónörökös hadseregportja:

A Maas nyugati partján a franciák tegnap megtámadták a 304-es magaslaton dec. 6-án általunk elfoglalt árkat, visszaverték.

Diadalmas bevonulás Bukarestbe

Mackensen az oláh király palotájában. Bukarest külső erődjének rommá lövése. Oláhország ösztönzése

Mackensen táviratban jelentette Ferdinánd cárnak és a bolgár kormánynak, hogy csapatai bevonultak Bukarestbe és ő a királyi palotában ültette fel székhelyét. Mackensen bevonulását egyszerű jelenet kísérte. A szövetségesek gyors előrenyomulása következtében a menekülő oláh sereg nem tudta magát val hurokba a Bukarestben internált osztrák, magyar és német alattvalókat, akiket a háború kitörésekor Bukarestben internált osztrák, magyar és német alattvalókat, akiket a háború kitörésekor Bukarestben zsúfoltak össze, hogy a légi támadások elsősorban a mi alattvalóinkat ériék.

Ezeknek a felszabudult istertáknak örömujjongása kísérte Mackensent. Bukarestből küldött táviratban közli a fővezér, hogy az internáltak lelkes éjjelzése közben vonult a királyi palotába.

Bukarest utcáin élénk zavartalan élet uralkodik. Az üzletek, nyilvános helyiségek nyitva vannak, az utcákon hatalmas néptömegek bámulják csapataink bevonulását.

A zsákmány megszámlálhatatlan, Bukarest hatalmas erődítési művel, tűzérési felszerelésével és összes ágyúival együtt sértetlenül került kezünkbe.

Az első román hadseregnek, amely Sinajánál hetekig szívósan védekezett, már nincs többé vasútra a vissza vonulásra. Egyetlen ország utja maradt a menekülésre de lovasságunk már ezt is fenyegeti.

Bukarest elfoglalásának előzményei

Az Argesul mentén vi. ott győzelmes oszta döntötte el a román főváros sorsát. Seregeink délről és nyugatról állították félkörben közvetlenül az erődök alatt. Már az ellenség pontosan tájékozva volt. Az

erődök ágyú csendesek maradtak és gyalogságunk néma erődök előtt állott.

Ezalatt egy támadó német és osztrák magyar csoport közeledett északnyugatról a vár felé. A német lovasság az északnyugati várkörzetben elfoglalt egy erődöt a benne levő ütegekkel. Ezzel részt ütöttünk a várövön. Ezután azonnal parlamentarizált lovagok be a városba. Felhívta a vár parancsnokát, hogy adja át a várost, mert a legkisebb ellentét esetén rommá lövik.

A Wolff-ügyszórásgépek jelentős Bukarest bevételéről, hogy december 5-én délelőtt tíz óra harminc perckor Lange vezérkari százados, mint parlamentert Mackensen vezértábornagy egy levelét, amely a vár átadását követelte, Bukarest parancsnokához küldötték. Egy további levél a parancsnokkal tudatta, hogy a távezést a várra megkezdik, ha a parlament huszonegy óra belül nem tér vissza. Lange százados, akinek a román előőrsi vonalánál egy tábornok fogadott és akinek behatóan szemmel automobilon vittek Bukarestbe, december 6-án reggel a kitűzött határidő előtt visszatért. Mackensen levelének elfogadását a dunai román hadsereg parancsnoka megtagadta, azzal az indoklással, hogy Bukarest nem erődítmény, nincsenek sem páncélozott erődök, sem védelmére rendelt csapatok, se kormányzója, sem parancsnoka. Lange százados rámutatott Bukarest erődítmény jellegére és arra, hogy ilyen kibúvó a német hadműveleteket nem fogja akadályozni. December 6-án reggel a lovashadtest részei birtokukba vették egy erődöt az északi harcfronton és az ötvenegyedik hadtest részei utánnyomultak és elfoglalták az erődfrontot Chisaujától egészen Odaeleig. Az ellenség gyalogságával ellenállást tanúsított, amelyet gyorsan meg-

törtünk. A déli arcvonal felől a dunai hadsereg részei nyomultak az erődgyűrűn át a városba, de nem találtak ellenállásra. A Bukarestbe be nyomult csapatokat lelkesen fogadták, virágokkal feldíszítették. Mackensen automobilon a királyi kastély elé ment, ahol virágkoszorúkkal üdvöztették.

A családi állapotrol.

Atyafistogós levél.

Kedves Dorottya nézőm!

Hosszu halgatásom okát nem is kell magyaráznom. A lábbajom nem esett meg, nem tudtam írni. Pedig érdekes mondani valóm lelkem volna, azonban ezeknek az elmondásai háború utánra hagyom, mert az a gyalogságos köztársaság megakadályozta az írásban, a gondolatoknak szabad költésében. Éppen ezért csak a családi dolgok elmondására kell szorítkoznom.

Nincs semmi újsg bressz családban, amióta Néci bácsit eltemerték. A segítség a trafikokból előtérte meg a guta abban a pillanatban, amikor az a csoportok közötti rendje a föltételezési nyomnyomta. Szerencsésje volt segítségnek, mert szívtart úgy az kapott volna. Különböző is érte a végén, mert az utóbbi napokban feltűnően sápadt volt. A temetését összekapcsoljuk a Fáni néni végintézkedésével, mert a mostani körülmények nem csupán az előket hanem a holtakat is apórolásra kényserítették és ezem előtt kell tartanunk az áramlekedéseket még a temetésekkel is és ha egy csapatra két halottat üthetünk, már a kocsiok tegeknél is jelentékeny összegei takaríthatunk meg.

Fáni néni, az az áldott jó lélek, éppen petroleum ügyben fáradozott a faszarcsónál és hogy az ezse segítségnek nem volt már rendben, az is mutatja, hogy kérdőcsig ívgei szorongatott a koséban, a mit állítólag színg akart tölteni petroleummal és hogy az a rögszeméje nem vált valóra, a bolt előtt dühögni kezdett. A jótékony halál éppen akkor váltotta meg a szenvedéstől, amikor Néci bácsi a trafik előtt utolsót szipantott abból a füstből, amit az előtte álló katona a rövidsivarjából erogott.

Szép és megható volt a temetésük. A temetési vállalkozó a gyászolók mulattatására és üzlete fölvirágztatására érdekében egy kis botrányt rendezett, amiért azonban méltányos árat számított föl. Maga a főtisztelendő ur jól nevelt a történeteken és kijelentette, hogy már sok temetésen volt, de még ilyen jó sohasem érte meg. A temetési eladomástunk és föllevenitettük azt a kedves históriát, amiért Néci bácsit két hónapról becsukták és Fáni néni föltételei szabadságra engedték. A kocsiok egy nevettek, hogy majd

leestek a bakról és esküdöztek arra, hogy a lovak is nevetnek, de ezt mi, akik nem értünk a lóhoz, nem vesszük észre.

A halotti tort régi családi szokásainkhoz híven, a sírokhoz legközelebb eső osztdában tartottuk meg, amikor fájdalommal konstaltuk, hogy szegény Dávid bácsi nincs közöttünk és valószínű, hogy nem is lesz többé, mert a szerencsétlen, amint már ösvégyétől értesültünk, a magyar államvasutak vonalán Szolyva, illetve Dobrocan felé utazott és nagyon valószínű, hogy a returjegye sírvégytelepedett.

A Mari néni kedvéért magtettem, hogy többször kimentem hozzá Budára ebédelni. Mari néni nagyszerűen főz. Metemben sok komissat ettem, de a Mari nénihez fogható soha. Ahogy bshozza, úgy viszi ki. Nincs az az óha halandó, aki hozzá merne nyúlni. Az ő ebédje valószínű koronázási ebéd: suki sem eszik, isszik, senki sem nyúl az ételéhez és italokhoz, csak Mari néni és ő — nagyon büszke arra, hogy folytonosan koronázási ebéd van.

Mi jól vagyunk. Az étvágyunk kitűnő és várva-várjuk a karácsony ünnepét, hogy lecsillapítsuk az asztal a mindenfél jökkel, amiket a kis Jankó hoz. Ámbátor most nem tudjuk, hogy lesz, mert a hivatalos rendelkezés az élelmiszerek ide-odaállítását megtiltotta és így a szokásos karácsonyi ajándékok elmaradnak. A hagyományos díj- és magyorkötés is. Azonban az a kilitavunk meg van, hogy a fejünk törhetjük és ebben az időben az is nagyon áldásos valami lesz, kedves Dorottya nézőm!

NAPI HIREK

— Halálozás. Súlyos körben beosult és tisztult utad elhalálozásáról értesültünk a részvételi értesülünk a részvételi adják tovább a hírt, hogy Politzer Simuálné szül. Montag Gizella úrhölgy hossza szenvedés után elhunyt. Az elhunyt urinál egy évvel előttről vesztette el egyetlen fiacskáját. Nemes suiva nem bírta elviselni ezt a csapást. A nagy fájdalom megőrizte szívét smagóta. Halála kiterjedt családát borított gyászába. Temetése vasárnap lesz.

— Az ellenzék a kereskedelmi miniszter lemondását követeli. Az ellenzék Tiszatól azt fogja követelni, hogy báró Harkányi János kereskedelmi miniszter a vasúti szerencsétlenségek kapcsán atban mondjon le és állása addig, amíg a magyar bíról vizsgálat ártatlanságát ki nem deríti, betöltetlen maradjon. Ártatlansága esetén az ellenzék nem kifogásolja ha állásába újra visszatér.

— Makszimálták a zsebradékok árát. A hivatalos lap közli a miniszterium rendelkezését, melyben maximumálja a zsebradékok árát, még pedig sokkal alacsonyabban a mai forgalmi árnál. A maximum ár a következő: étkészésre szolgáló olvasott faggyu 6 K, étkészési célra nem alkalmas faggyu 5 K, étkészési célra szolgáló csontszőr 450 K, bőrszőr 4 K, ipari célra szolgáló mindenfél hulladékzsír

4 K, esontsair 100 szávalék szirtartalomra 4 számítva 4 K. Kicsinyben való árusításnál a maximális árnál legföljebb 10 százalékkal nagyobb árat szabad számítani.

A 24—32 éves felmentettek behívása. Budapesti tudósítónk jelenti: Jól informált helyről jelentik Bésből, hogy a 24—32 éves felmentettek behívását a legkomolyabban tárgyalják és erre már legközelebb sor kerül. A felmentetteket a 43—50 éves alkalmas népfőnökökkel pótolják illetve helyettesítik. A behívások időpontja még nincs meghatározva. Erre névbe az alkalmasnak foka szervesen mindenképpen. A fiatalabb évfolyamok felmentését 1917. első évfolyamában újabb egy szemlebizottság előtt fognak megjelteni és nevezetesen később megítélik bevonásukat. Az 1917. év későbbi folyamán az idősebb évfolyamúkat felmentettjeik behívása is meg fog történni. A felmentettek száma az egész monarchiában 7—800 000 emberre rúg. A felmentettek kisserítésére alkalmatlansággal a hadiszolgálati törvény alapján fog megítélni.

A hadifogoly kórházi kezelési kötelezettségét ki tartozik vizálni. A hadügyminiszter 1. évi október 23. évi Abt. 10. Kgf. 82.204 sz. rendelkezéssel közzétette érdekes elvi határozatát. Azon felmerült kérdés: Ille-e, hogy a kórházi kezelésbe átadott hadifoglyak ápolási kötelezettségét ki tartozik vizálni, a következőképpen határozott: a kórházi kezelés kötelezettségét a katonai kórház viseli, a beteg ápolása a kórházi kezelésbe beletartozik. Ezzel a kórházi kezelés alatt a hadifoglyak ápolását a munkaadó nem tartozik vizálni.

A cipőhiány orvoslása. Értesülésünk szerint a kereskedelmi minisztériumban az utóbbi napok folyamán tárgyalások folytak a cipőhiány orvoslását illetően. Mint hogy a belföldi nyers és kész bőröket csaknem teljes mértékben a hadsereg számára dolgozó gyárakat foglalták le, a polgári élelmiszeripart a kormány kő földről, elsősorban Németországból való behozatallal akarja fedezni. Ezen tárgyban a német kormány már tárgyalások is indultak meg. A végleges megállapodás megkötése előtt azonban a kereskedelmi minisztériumok tájékozódnia kell, hogy mekkora cipőkészletek vannak az országban. A napokban már erre vonatkozó kérdések is kőldetettek azokról, amelyek felszólítják a gyárakat, kereskedőket és iparosokat, hogy készleteiket, külön feltüntetve a férfi és női, valamint gyermek lábholikat, a kereskedelmi és iparkamaránál sürgősen jelentessék be.

Makói hadikölcsön jegyzék. A polgármestari hivatalnál újabb a következő hadikölcsönjegyzések történtek: Fekete István Berkes utca 12. 4000, Fekete István Paradicsom utca 88. 2000, Langyel Sándor Bajsa-utca 48. 3000, Biró Antal Gyöngy-utca 29. 500, K. Szabó Sándor és neje Anger 100. 4000, Sarkadi Erzsébet Megyeház-utca 15. 1200, Schmidt János Megyeház-utca 20. 200, Balogi Pálné Csokonai utca 5. 800,

Biró Ferenc tanya 968. 1000, Görbe Mihály Szent János tér 12. 1000, Vadlövő József Ujj utca 9. 100, Svábó Zsigmond és neje Lovicsaugrút 6. 2000, Sűtes József Szunyog-utca 1. 2000, Jókai Sándor Szunyog-utca 42. 1000, Papp Pál Iskola utca 14. 2000, Papp István Járandó 14. 1200 koronát.

A közértségeti tengeri szétosztása. Az egyes törvénytartások területére kirótt tengeri besorozási folyamataiban van. A tengeri személyi esélyes állapotban utálnak és a munkához, megszállt átlag 24—25 százalékos nedvességet tartalmaz és a munkának elsősorban az a feladatuk, hogy az 14 százalékos esélyesek. A jéminőségű tengerit szállítás és csatlakozás után emberi táplálkozás előjára fogják reszválni. A dohos tengerit viszont takarmányozásra és hisztisára engedni majd az egyes sertésfalók-nak. Végül a tengeremennyiség egy részét a szeszgyáraknak fogják kiutalni a pénzügyigazgatóságok egyidejű értesítésével.

A szabadegyelőseket meghosszabbítás. A katonai szabadegyelőseket meghosszabbítás dolgában bizonyos kérdéseket tisztáz a konvenció miniszternek egy most kiadott rendszere. Ezzel a szabadegyelőseket és felmentéseket hivatalból való meghosszabbítása nem vonatkozik a felmentett esélyesekre főtágra, ellenben vonatkozik a Magyarországon tartózkodó esélyes katonákra is, ha egyébként a esélyesek kellékeknek megfelelnek. A segédcsapatokra osztályozottak, akik a közigazgatási hatóságok által bizonyítatlan időre felmentettek voltak azonban november 30. ká után erősen újabb megvizsgáltnak, ezek abban az esetben, ha hirtelen szolgálatra alkalmatlanok lesznek, nem bizonyítatlan időre, hanem csak márc. 31-ig menthetők fel.

Hogyan kell binned a fatalpakkal. A Kereskedelemügyi Miniszter ut a magyar királyi Teskedelmi iparmuseum által 8 napra tervezett kiállítását a fatalpakk alkalmazására, oly iparosok pályázására, oly iparosok pályázhatnak, kik visszajövet az itteni cipőes iparokat tanítandó be. A tanfolyam halgatók némi államszolgálatot is részesülnek. Tájékozást az iparügyi irodában a hivatalos órák alatt szerehetnek. Az előadások.

I. Ferenc József temetése filmen. Rendkívül sikerült filmen örökítették meg a nagy király I. Ferenc József temetését. A nagy uralkodó temetése a spanyol orkestra komor pompájával ment végbe a hasonló gyászfinnepséget még nem látott Európa. A temetésről készült rendkívül ügyes mozi-film ma este mutatja be az Uránia színház a azt hisszük, hogy nincs Makón ember, aki kíváncsi ne volna megnézni, hogyan temették el a mi derék nagy királyunkat.

Hadikölcsön jegyzék. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatóságának meghívása folytán az V. adó-

mentes hadikölcsönre előjegyzett a legmesszebb menő részletfizetési kedvezmény megadása mellett elfogad és továbbít Doma Lajos makói református tanító. Lakása Aradi utca 4. szám.

Karácsonyi alkalmi vétel: Pompás karácsonyi ajándék egy csinos szőrmegaraitura, vagy diva os női kalap. Leszállított árba hapható: Weizmann Malvin kalaptermében. Telefon 174 szám.

REGÉNY.

136. fejezet.
Ibralmim.

Jessé! bilitott fejével írja Dudley. Várakozni fogunk! Örökké csak itt nem hagyhatunk bennünket.

Vártak valigat vagy egy óra hosszát. De már most csakugyan kijött a békétfarésból a lord is.

— Godden! mondá haragosan. Most már tovább nem várunk!
Éppen be akart nyitni a fogadóterembe, midőn jött a szolgálga.

— Most már csak be fog bennünket jelenteni? mondá neki lord Dudley.

— Sajnálom, nem lehet!

— De mi okból?

— Egyszerűen azért, mert ő fenségének máltózatolt egy félóra előtt eltávozt.

— Miért nem jelentett be minket még egy félóra előtt?

— Ezért nem tartozom önöknek számot adni. Különbben is ő fensége szándékozott kiköcsikázni, tehát ugy sem fogadhatta volna önöket.

— Jól van! Jönni fogunk holnap! jelenté ki lord Dudley.

Midőn másnap újlag megjelentek, az inas azzal fogadta őket, hogy ő fensége ma egyáltalán nem fogad, mert másfelé van igénybe véve.

— Jövitak holnap! jelenté ki szárazan Dudley.

Kisérője azonban sejté, mi van a dologban. Az inas megakarja magát boszulni rajtuk és legalább is négyszer-ötször

fogja velük járni a boldogját.

Még az nap egyedül elment a nagyherceg palotájába s valamit a szobába nyomván, szép csendesen elgázította az inással a dolgot. Mikor aztán a következő napon lord Dudleyvel ismét megjelent a palotában, az inas valamivel kegyesebb volt irántuk és bejelenté őket.

Lám, mégis kifogtunk rajta mondá Dudley, míg az inas oda járt.

(Folyt. köv.)

Makói Uránia Színház
Telefon száma: 181

Dec. 7 én szombaton, szinre kerül:

Az amatőr
Det. komédia 4 felvonásban.
Főszereplő:
Ernst Relcher mint Stuart Webb

A király temetése
Eledások kezdete 6. és 10. 9 órakor.

Katonák ünnepes előzetése a jegy felét fizetik, kivéve vasárnap este

Eladó!

Egy igaz 16 és egy előhasu bornyu továbbá 2 kis hold föld hagyma előtőlzántva kitűnő minőségű KIADÓ. Értekezni lehet!

Török Mihálynénál
Almásy utca 19. Makó.

Keresztetik egy 13-14 éves jómogaviseletű leány mindeneknek. Cim a kiadóban.

Vizsgázott futó keresztetik. Jelentkezni lehet a „Makói Villamos Társaság”

